

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ignatii Loiolae Vita

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

Conuersio eius ad Christum. Cap. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11486

optimè collocabat interdum: ad hominum videlicet gratiam, ac sui ipsius incrementa iis artibus vtens, quas ad vnius Dei honorè & gloriam omnino referri oportuerat.

CONVERSIO EIVS AD CHRISTVM.

CAPVT II.

I VNC maximè in modum adolescentia atque ipso ætatis flore consumpto, cum annum ageret iam nonum circiter & vigesimum, à miserabili errore certoque æternæ vitæ periculo in rectum salutis iter summo Dei beneficio reuocatus est. Tota autem conuersionis ratio fuit eiusmodi: Ardebat eo tempore Hispania intestini belli tumultibus; quam nactus occasionem Franciscus Gallia Rex, Nauarræ Vasconum que Guipuzcoam attingit, Henrico Alibreto cognato suo recuperandæ, cuius pater ex eo regno Fernandi Catholici armis olim exactus fuerat; Andréa Foxiū, cognomento Asparotum, cū exercitu iussit in eas regiones impetum facere. qui celeritate vsus, cū aliquot loca improuiso aduentu cepisset, cumq; nobilitas Hærici cupida ad Gallum sese quotidie adiungeret; Naiaræ dux, qui Nauarræ summo cum imperio præerat, eius rei fama commotus, in vltiorem Hispaniam ad auxilia contrahenda profectus est, Ignatio paucisque præterea Pompelone custodiæ causa relictis. Ac ceteri quidem appropinquante Gallorū exercitu, magnitudine pedestrium & equestrium copiarum exterriti, & simul diffisi oppidanorum animis, tempori cedere & urbem relinquere omnino decreuerat: Ignatius verò, multis verbis homines ab eo cōsilio reuocare conatus, vbi se nihil proficere hortando perspexit, ardentibus oculis detestatus ignauiam perfidiamque, spectantibus omnibus in arcem solus introiit, paratus illam cum aliquot in præsidio relictis omni ope tueri: quo virtutis exemplo permotus alius quidam Ignatii in studio bellicæ laudis æmulus, eandem aleam subiit: reliquis verò salus, quàm aut fides aut gloria fuit antiquior. Ventum deinde in consilium est à custodibus de summa rei: cumque in tanta propugnatorū paucitate contra tantas hostiū copias negarent plerique locū obrineri posse diutius, ac seniorū præsertim sententiæ ad profectionem inclinarent; Ignatius, quo erat animi & corporis robore, quàm acerrimè sese rursus opposuit, remque disiecit. Interea Galli, resistente nemine, propiùs ad urbem accedunt, & magna ciuium voluntate admissi, castris ad arcem po-

IGNATIÏ VITÆ

§
 fitis, præfectum præsidii ad colloquium euocant. Ille accepta fide cū tribus dumtaxit egreditur, in quibus erat Ignatius, qui cū ab hostibus proponi conditiones iniquiores vidisset, exarsit, nimirum, easque conditiones tam acri ac vehementi oratione commilitonibus disfluasit, vt ad extrema omnia perpetienda potius, quā arcem deserendam cunctos accenderit. Nec mora: Galli omisso colloquio acrius instare, tormentis mœnia quatere, atque diruere, vndique ascensum tentare: Hispani contra, Ignatiū præferunt exemplo atque adhortationibus incitati, fortiter sese defendere, subeuntem hostem gladiis, telis, contis arcere; quoad Ignatio, ante alios dimicanti, globi vi, excussus è muro lapis laeuam haud ita grauius laesit tibiam; globus verò ipse quamquam impetu refracto subsiliens, dextram ad eò labefactauit atque confregit, vt è vestigio semianimis alienata mente, corruerit. Tum verò debilitati animis cæteri, & deditio facta. Ignatium porrò stratū, vel ad collegendam clementiæ famam, vel etiam virtutem in hoste admirati, Galli benignè suscipiunt, & in urbem ex arce translātū, in pristino hospitio collocant, medicisque adhibitis, & rebus omnibus necessariis diligenter curant. Huic Gallorum benignitati, pro sua animi magnitudine, egregiè respondit Ignatius. quippe tantum aberat, vt eos odisset, à quibus in illam calamitatem vitæque discrimen erat adductus, vt eū in lecto decuberet, singulos blādè comiterque compellans, omnia ferè sua in eos amoris causa diuiserit; atque hunc clypeo, illum pugione, alium thorace donarit. Interiectis deinde aliquot diebus, cū grauius laboraret, quā vt breui tempore sanari posse videretur; ad cæteram humanitatē illud etiam additum à Gallis, vt Ignatium lectica Loiolam vsque (neque enim longè aberat) deportadum curarent. qui peramanter à suis acceptus, cū ingrauescente in dies morbo periculosius ægrotaret, accersiti confestim vndique medici, crure inspecto, seuerè pronuntiant, ossa illa, siue id prioris chirurgi vitio siue itineris agitatione contigerit, nequaquam esse bene locata: neque verò, nisi ea coagmentatione denuo resoluta frustisque suo loco repositis, posse vllō modo fieri vt coalescant. Qua tam acerba denuntiatione Ignatius minimè exterritus, nō modò statim æquo animo sese paratū ostendit ad omnia subeunda, sed etiam inter ipsam curationem, quamuis esset asperrima, nullum aliud indicium dedit doloris, nisi vt coactos in pugnum digitos valde constringeret. Ex eò die morbus maiorem in modum est auctus; eumque iam Ignatius omnes ferè cibos haustusque stomacho fastidiente respiceret, aliaque in eò cernerentur lethalia signa; suorum admo-

admonitu sacris, quæ ad expiandum animum pertinent, ritè procuratis, ipso B. Petri Apostoli peruigilio, cunctis morèntibus, eò deductus est, vt medici prorsus actum affirmarent, nisi ante mediã eam noctem vis morbi remitteret. Venerabatur iam dudù Ignatius præcipuo quodam cultu principè Apostolorum: quin etiam eius laudes militariter olim carmine Hispanico celebrauerat: cuius profectò pietatis fructum non exiguum tulit: siquidem illa ipsa decretoria nocte per quietem videre sibi vitus est eundem Apostolum, opratam sibi valetudinem diuinitus afferentem. nec sanè in irritum ea visio recidit: quippe continuò leuari doloribus, ciboque refici est captus. Iamque Dei beneficio periculum mortis euaserat, magnaque suorum gratulatione melius habebat in dies: cum repètè animaduertit os quoddam genu sub ipso fœdus prominere: quod quoniam præter cetera incommoda impedimento etiam sibi videbat fore, quominus graphicè, quam tolleret ac veller, ocreatus incederet, (vt erat idem & patientiæ militari, & urbana munditiæ & elegantia apprime deditus) percontatus est medicos, possèrne vllò pacto deformitas tolli. qui cum respondissent posse vtiq; sed dolore omnium, quos ad eam diè sensisset, maximo & acerbissimo, propterea quòd in eam sedem fragmenta iam firmiter coaluerant, non dubitauit Ignatius, ingenti omnium vel admiratione vel metu, concinnum ac decorù corporis habitum anteferre manifesto vitæ discrimini: secarique de sentètia medicorum os iussit, clariore etiam, quam antea, fortitudinis ac patientiæ documento: quandoquidem in ea carnificina (quæ quo lentior, eo fuit horribilior) non modò ligari teneri se non est passus, verùm etiam iis, qui aderant, pauore propemodum exsanguibus, ab omni prorsus querimoniâ gemituque se ipse continuit. Post hæc, doloribus magna iam ex parte mitigatis, nondum tamen gressu recuperato, nec pedibus ad insistendù idoneis, interea dum iacentis corpus terrestres medici persanare conantur, eiusdem animi vulnera curare medicus cœlestis aggreditur. Cum enim affixus lectulo Ignatius, fallèdi temporis causa, prophanù quem piã librù poposcisset ex iis, quos antea per otium lectitare cõsueuerat, diuino planè consilio factum est, nullus vt eò tempore domi liber esset eiusmodi: at verò longè meliores alii duo reperti sunt, Hispanico sermone concripti; quorum alterius, Vita Christi, alterius (quo selecta virtutum exempla continebatur) Sanctõrum flores, erat inscriptio. Ea videlicet lectio salutaris initiù attulit homini. Dum enim oblatos sibi libros variis locis quasi aliud agens delibat, sensim capi cœptus est pulchritudine

dine eorū, quę scripta reperiebat; atque aded̄ inter ipsā lectionē, ubi quidpiam insigne cognouerat, subsistere, secum ipse deliberrans: Quid si præclarū hoc sancti Dominici facinus, quid si hoc sancti Francisci, Deo fretus aggrediar? Neque verò, cum hæc & alia sibi multa proponeret, res occurrebat vlla tam ardua, tamq̄ difficilis, quam non perficere sese posse generosa quadam alacritate consideret. Quæ cum apud se diutius agitasset, emergebant rursus rerum inanium voluntates, & sæcularia desideria: quorum sese nonnullis aded̄ manciparat, vt dum eorum vel adipiscendirationem exquirat, vel potiundi spem animo cōcipit, plures interim horas per imprudentiam in ea cogitatione defixus hæreret. Tamq̄que priora illa propemodum exciderāt, accensosq̄que nuper igniculos pietatis, voluptatum illecebræ, & pernicioſa rerum fluxarum blandimenta restinxerant; cum periclitanti seruulo diuina bonitas opem celeriter afferebat, ex eorum videlicet recordatione, quæ legerat, meliorem ei mentem & consilia saniora submittens. atque in hac item commentatione tamdiu morabatur, donec interuentu cuiuspiam aliò mentem animumq̄que conuerteret. Hac ille vicissitudine & quasi conflictu dies aliquot mirum in modum exagitatus, cum in eius pectore voluptas & virtus præter ex æquo certarent; contrarias in partes magna sua perturbatione distrahebatur, incertus animi, hancine viam an illā, cum primū posset, insisteret. Veruntamen inter alternas fluctuantis animi propensiones illud intererat, quòd blandis illis rerum fluxarum imaginibus, quamdiu præsentibus obuersabantur, tamdiu titillabatur Ignatii mens: ab euntibus verò succedebat illico amarus quidam torpor, & ægritudo, & sibi met displicentis animi rædium. At contra, præclari illi ad Christianam laudem impetus, cogitationesq̄que de adæquanda vigilantia & sobrietate Sanctorum, de votiuis peregrinationibus, de victu cultuq̄que in primis horrido & aspero; non modò cum aderant animum insolita quadam iucunditate mulcebant, sed in recessu quoque, tristitia subeunte nulla, securum hilaremq̄que præstabant. Sed enim tantū hoc ille discrimen, sæculi tenebris occæcatus adhuc, hebesq̄que ad subtiliora hominis interni iudicia, quasi ignotum quidpiam præteribat, quoad clariore demum oborta sibi luce, mentis acie accuratiùs in eam varietatem cœpit intendere; ac denique non sine admiratione quadam animaduertit, ab illis cogitationibus, vt erant inanes ipsæ, sic se ieiunum & aridum, ab his autem, velut à pabulo salutari, latum vegetumq̄que discedere: liquidoq̄que perspexit, fucata & insidiosa voluptas quantum à vero & solido

solido gaudio & suavitate distaret. Atque hanc primam de intimis animi sensibus motibusque ratiocinationem habuisse fertur Ignatius: ad quam ubi maior deinde rerum diuinarum usus accessit, tantam in spirituum discretione (quæ consummata sapiëntiæ virtus est) solertiam atque peritiam est consecutus, ut egregia etiam illius generis præcepta in eo libro, qui Exercitiorum appellatur, posteritati reliquerit. His ergo obseruationibus & assiduis librorum monitis è lethali animæ veterno excitatus, antea vitæ peccata & infinitam in se Dei clementiam aliquando capit agnoscere; nec solum de mutandis in posterum moribus, verum etiam de expiandis omni ratione delictis, placandoque numine, seriò cogitare. Atque in hanc deliberationem ingressus, denuo sese ad Christi domini Sanctorumque sectanda vestigia occulto quodam instinctu acriter sentiebat impelli, & eorum præcipuè, qui in se ipsi quàm maximè duri ac seueri existissent; artium quippe spiritualium & Christianæ philosophiæ rudis & ignarus adhuc, omnem ferè sanctitatis & officii perfectionem in asperitate vitæ & in voluntaria corporis afflictatione statuerat. quocirca iam tum agitabat animo, simul atque per valetudinem liceret, nudis pedibus Hierosolymâ petere, ac frequenti verberatione longoque ieiunio tantas peccatorum pœnas vltro suscipere, quantas videlicet ab excelso magnoque animo, salutare odium sui, & ardens diuinæ gratiæ promerendæ studium exigebat. Iamque rectis euntem sensibus, & optima quæque experientem, longè vehementiùs incitauit diuina visio. Etenim nocte quadam vigilanti, augustissima specie ac beatissimo lumine fulgens, MARIA virgo vnà cum paruulo IESV non modò sese palam ostendit, verum etiam incredibili benignitate spectandam aliquamdiu præbuit: quo viso mirificè recreatus Ignatius, tantum repenti odium fastidiumque concepit eorum, quæ apud cæcos mortales prima putantur, ac præsertim quæ cum inhonestâ voluptate coniuncta sunt, ut omnes rerum illarum quàm diuturno usu ac verustate corroboratas imagines ex hominis memoria confestim aspectus ille deterferit. Accessit ad hæc illud quoque non leue Dei beneficium, quod ei in omnem deinde vitam proprium ac stabile mansit: ut quotiescunque sublatis in cœlum oculis astra suspiceret, (quod sanè sæpe faciebat ac diu) mortalia cuncta illi repenti foidescerent; & miro quodam æternæ patriæ desiderio raperetur.